

“Hoà giải” với Cộng sản? Kinh nghiệm của người Tiệp

Tác Giả: Saigon Echo sát m

Thứ Tư, 10 Tháng 2 Năm 2010 19:38

“Hoà giải” với Cộng sản? Kinh nghiệm của người Tiệp [đái thoái]

...tôi đá nghĩ nháng ai có ý đá “hoà giải” thì nên suy nghĩ lái. Vì sao? Vì không bao giờ có sá “hoà giải” giữa mát bên là các cá nhân yáu đái và mát bên là cáng máy chính quyán đác tài sát thép....

Theo dõi cuác tranh luán vá nháng vá viác chung quanh cuán Thá đán tá đáu? xuát bán ở Hà Nái hái cuái năm 2009 váa qua, cũng nhá nháng nhán đánh cáa mát sá ngáoi vá tráng háp ông Đáng Tián và nháng thái đá “hoà giải”, tôi đoán là trong nháng ngáoi góp ý kián có lá cháa có ai là ngáoi Viát á nháng nác Đông Âu háu-cáng sán. Váy nên tôi máo muái đóng góp mát góc nhìn khác, vì tôi sáng ở Tiáp tá 1970 đán nay, láy vá ngáoi Tiáp và đã trá thành dân nác

Tiệp.

Phải nói ngay rằng tôi sinh ra và lớn lên trong chế độ XHCN ở miền Bắc Việt Nam. Thuở còn trẻ tôi tin vào đường lối của Đảng Cộng sản vì chế độ này bảo vệ đất nước nào khác. Năm 1970, nhờ có kết quả học văn tốt nên tôi được sang du học ở Tiệp. Khi được đi Tiệp, tôi hạnh phúc vì tưởng mình có cơ hội đến một nước có kỷ luật và minh bạch. Lúc này tôi vừa xong trung học nên còn ngây thơ lắm, nhưng càng lớn lên, tôi càng nhìn thấy sự thật. Sang Tiệp từ 1970 cho đến khi chế độ Cộng sản ở Tiệp sụp đổ cuối năm 1989, tôi chứng kiến vô số những bất công trên thân phận con người. Khi Cộng sản ở Tiệp và cả Đông Âu sụp đổ tôi vui sướng vô cùng. Kể từ đó tôi mới được hưởng không khí dân chủ.

Trở lại chuyện “hoà giải”, tôi đã nghĩ những ai có ý đồ “hoà giải” thì nên suy nghĩ lại. Vì sao? Vì không bao giờ có sự “hoà giải” giữa một bên là các cá nhân yếu đuối và một bên là các quy định máy móc chính quyền được tài trợ thép. Bên yếu chỉ có thể được thu nhận để phục vụ cho bên mạnh, chứ bên mạnh không để ai nào nhúng tay vào bên yếu.

Chuyện “hoà giải” ở Tiệp là một kinh nghiệm. Năm 1977, chính quyền Cộng sản được tài trợ Gustáv Husák tung ra chính sách “hoà giải”, kêu gọi cộng đồng Tiệp lưu vong trở về để cùng xây dựng đất nước, vì chế độ Gustáv Husák sẵn sàng ân xá cho những người “đi tìm bất hợp pháp” (tức là những người ở Tiệp đã vượt biên trốn sang các nước tự do). Kết quả là gì? Kết quả là trong cộng đồng người ở Tiệp lưu vong trên khắp thế giới, chỉ có khoảng hơn 10 ngàn người nộp đơn xin ân xá. Trong số hơn 10 ngàn người đó có khoảng một phần ba là muốn phục hồi quyền tự do ở Tiệp để học tập, và số còn lại thì chỉ muốn về thăm quê hương, làm những công việc hợp pháp và được hưởng lối sống của chính quyền Cộng sản, những việc này quốc gia tự do nào cũng ngoài.

Gia đình tôi ngoại biên với Tiệp của tôi thì dĩ nhiên có gia đình người lưu vong ở Pháp, Mỹ, Canada. Trong số đó có vài ba người âm thầm “hoà giải”.

Hỏi “hoà giải” với ai? Với các công an mật (Státní bezpečnost - StB)? Với các cấp chính quyền? Với các “soudruh” (đồng chí) của Đảng Cộng sản? Không, họ không “hoà giải” được với ai cả.

Đúng ra, một ít người có tài, có học vấn cao cũng được Đảng cho phép làm việc ở Tiệp. Một ông bác của tôi là Giáo sư ở Canada, khi về Tiệp thì được cho dạy ở trường đại học,

những người đã trở lại cộng đồng ông bố thì rất nát, mặt mày lờn nhòe.

Ở nước ngoài, cộng đồng Tiệp lưu vong sáng tác ra từ “upravenec” (số nhiều là “upravenci”) để chỉ những người “hoà giải”. Từ “upravenec” đúng ra có nghĩa là “kể nâng cấp”, và “upravenci” là “bên nâng cấp”, vì lúc này chính quyền Cộng sản Tiệp dùng cụm từ “upravili vztahy s ČSSR” (“nâng cấp quan hệ với nước Cộng hoà XHCN Tiệp”) để chiêu dụ “hoà giải”!

Cộng đồng Tiệp lưu vong lại còn có từ “kolaborant” để chỉ những kẻ “hoà giải” hay “nâng cấp quan hệ” quá nhiệt tình! “Kolaborant” là kẻ “hợp tác” hay “cố gắng”, nghĩa là kẻ sẵn sàng làm tay sai cho chế độ, ca tụng chế độ, làm tình báo, che giấu cho chế độ.

“Hoà giải”, “nâng cấp quan hệ” hay “hợp tác” chung đến đâu, thì cuối năm 1989, dùng mặt cái, mặt mũi che giấu. Chế độ Cộng sản sụp đổ.

Từ năm 1990 đến nay, họ hớt nhớt những người Tiệp lưu vong đã hân hoan trở về thăm quê hương, nhiều người quyệt đến học hỏi những người sống và làm việc trong mặt nước Tiệp dân chủ.

Còn thân phận của “upravenci” và “kolaborant” thì ra sao? Những kẻ “hoà giải”, “nâng cấp quan hệ” hay “hợp tác” với chế độ Cộng sản trước kia, thì giờ đây rơi vào trạng thái khá là ngớ ngẩn. Trong khi những người lưu vong bày tỏ thái độ thù hằn, thì kẻ “upravenci” và “kolaborant” lại mang mặt cười, thây xé u hạt. Những người lưu vong trở về Tiệp thì có thể thông cảm với các cán bộ hay Đảng viên trong sạch của chế độ Gustáv Husák thì rất, vì xem đó là hoàn cảnh bất khả kháng của họ trong mặt giai đoạn lịch sử. Những người lưu vong lại coi khinh những kẻ “hoà giải”. Họ nhìn thấy kẻ “hoà giải” là mang bên chất của kẻ cẩu thả, kẻ hèn, kẻ phản bội.

Đến nay đã hơn 20 năm sau ngày Cộng sản sụp đổ, những cảm giác khinh bỉ này vẫn còn phai. Đây đây vẫn còn những lời bàn bạc về “upravenci” và “kolaborant”. Đây đây vẫn còn những người đòi hỏi chính quyền hôm nay hãy công bố danh sách những kẻ đã nộp đơn xin “nâng cấp quan hệ với nước Cộng hoà XHCN Tiệp”. Cách đây mấy năm, Stanislav Reiniš vẫn còn công khai chê trách thái độ mặt đối mặt (morální poklesek) của những kẻ đã phản bội cộng đồng từ bên lưu vong để “hoà giải” với chế độ trước.[1] Năm 2006, đài Radio Praha còn phát thanh mặt chương trình về người Tiệp học hỏi những người, trong đó ông Vladimír Špaček, mặt người học hỏi những năm 2000 sau hơn 30 năm lưu vong, còn lên tiếng cáo chính sách “nâng cấp quan hệ

“Hoà giải” với Cộng sản? Kinh nghiệm của người Tiệp

Tác Giả: Saigon Echo s&#u t&#m

Thứ Tư, 10 Tháng 2 Năm 2010 19:38

v&#i n&#&c Cộng hoà XHCN Tiệp” của Gustáv Husák là âm mưu chia rẽ và chinh phục (rozděl a panuj) cộng đồng lưu vong Tiệp.[2]

Cuối cùng, những kẻ với vĩ “hoà giải” đã không “hoà giải” được với ai cả, để rồi suốt đời còn lại phải âm thầm hối hận vì cũng khó lòng mà “hoà giải” được với chính bản thân mình.